

Sloop woning [REDACTED]

‘quick scan’ natuurwaarden

MaGRID-rapport 24-701

5 maart 2024

Colofon

Titel: Sloop woning [REDACTED]: 'quick scan' natuurwaarden.

Auteur: [REDACTED] (adviseur ecologie, MaGRID; [REDACTED]@magrid.nl)

Fotografie: [REDACTED] & [REDACTED] (MaGRID)

Basiskaarten: Google Earth

Rapportnr.: MaGRID-rapport 24-701

Datum: 5 maart 2024

Uitgever: MaGRID, Vlissingen; magrid@magrid.nl

Opdrachtgever: Rho adviseurs
Postbus 150
3000 AD ROTTERDAM

Contactpersoon: [REDACTED]
[REDACTED]@rho.nl

RHO ADVISEURS

© MaGRID 2024/Rho adviseurs Niets uit dit rapport mag door anderen dan de opdrachtgever worden vervaardigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van MaGRID en van de opdrachtgever, behoudens voor zover dit document wettelijk een openbaar karakter heeft gekregen. Het document mag zonder genoemde toestemming niet worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Aanbevolen citering [REDACTED] 2024. Sloop woning [REDACTED] 'quick scan' natuurwaarden. Rapport in opdracht van Rho adviseurs. MaGRID-rapport 24-701. MaGRID, Vlissingen.

AVG In het belang van de advisering en herkenbaarheid worden bedrijfsgegevens van MaGRID, namen, e-mailadres(sen) en telefoonnummer(s) van adviseur(s), zijnde auteur(s) van het rapport of de projectleider van het onderhavige project, niet geanonimiseerd.

NDFF De in dit rapport opgenomen informatie over het voorkomen van wettelijk beschermde soorten, met als bronvermelding NDFF, is afkomstig uit de NDFF (Nationale Database Flora en Fauna). Eventueel vermelde details op een kleiner niveau dan 1x1 km mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Betrouwbaarheid Het hier gerapporteerde onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. MaGRID accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door MaGRID uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoud

Samenvatting.....	4
1. Inleiding.....	6
2. Projectgebied en geplande werkzaamheden	8
3. Wet natuurbescherming	10
3.1 Gebiedsbescherming.....	10
3.2 Natura 2000-gebieden	10
3.3 Stikstofdepositie.....	12
3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN).....	12
3.5 Soortenbescherming	14
4. Aanpak, materiaal en methoden	15
4.1 Vraagstelling.....	15
4.2 Veldbezoek.....	15
4.3 Literatuur- en archiefonderzoek	15
5. Quick scan beschermde natuur en overige natuurwaarden	17
5.1 Beschermde muizen	17
5.2 Vleermuizen	18
5.3 Damhert	19
5.4 In Zeeland niet vrijgestelde zoogdieren	19
5.5 In Zeeland vrijgestelde zoogdieren	20
5.6 Algemene conclusie t.a.v. zoogdieren (exclusief vleermuizen)	20
5.7 Vogels	21
5.8 Amfibieën en reptielen	22
5.9 Vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren.....	25
5.10 Planten	25
6. Invasieve exoten	26
6.1 Wat zijn invasieve exoten?.....	26
6.2 Invasieve planten	26
6.3 Voorkomen in het projectgebied	26
7. Ecologisch werkprotocol en richtlijnen voor de werkzaamheden	27
8. Literatuur.....	28

Samenvatting

Er zijn plannen voor de sloop van de huidige vrijstaande woning aan de [REDACTED]. De initiatiefnemer heeft het voornemen om op de locatie van de te slopen woning twee geschakelde, levensloopbestendige woningen te (laten) bouwen. Om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen, heeft MaGRID in opdracht van Rho adviseurs in het kader van dit project in januari 2024 een 'quick scan' van natuurwaarden uitgevoerd. Ook zijn aanbevelingen voor een locatiespecifiek ecologisch werkprotocol opgesteld..

Natura 2000-gebieden Significant negatieve effecten van het project op kwalificerende soorten en beschermde habitats van Natura 2000-gebieden in de (ruime) omgeving kunnen – gezien de afstand tot deze gebieden – redelijkerwijs worden uitgesloten. (hoofdstuk 3).

Natuurwetwerk Nederland Het NNN-gebied 'Ring Burgh' grenst direct aan het projectgebied. Er is geen sprake van externe werking op dit NNN-gebied mits het niet bereden wordt door materieel en er bijvoorbeeld ook geen vrijkomende materialen worden opgeslagen of anderszins terechtkomen. Significant negatieve effecten van het project op overige NNN-gebieden kunnen – gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot deze gebieden – redelijkerwijs worden uitgesloten (hoofdstuk 3).

Vleermuizen Significant negatieve effecten van het project op (wettelijk beschermde) vleermuizen (leefgebied, rust- of voortplantingslocaties) kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. In het af te breken woonhuis en aangrenzende gebouwen bevinden zich geen verblijfplaatsen van vleermuizen. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

Overige zoogdieren Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) overige zoogdieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

Broedvogels In de af te breken panden zijn meerdere jaarrond beschermde nesten van de huismus aanwezig. Aanbevolen wordt een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen bij het bevoegd gezag. Als mitigerende maatregel wordt aanbevolen het aanbieden van vervangende nestgelegenheid nabij de huidige woning en in/aan de nieuw te bouwen woningen. De aanwezigheid van broedvogels in het projectgebied maken een start van de uitvoering van de bouwwerkzaamheden tijdens de broedtijd onwenselijk. Dit betekent dat de werkzaamheden 'veilig' kunnen worden gestart in de periode 15 augustus-1 maart. Indien er eenmaal geregeld activiteiten zijn, kunnen deze ook in de broedtijd worden voortgezet. Kap van bomen en struiken dient per definitie plaats te vinden buiten de broedtijd, dus wél in de periode 15 augustus-1 maart.

Boomkikker Significant negatieve effecten van het project op het leefgebied of voortplantingslocaties van de boomkikker kunnen redelijkerwijs op voorhand worden uitgesloten, mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol. Er is dan geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen

ten aanzien van de soortenbescherming. Desondanks wordt aanbevolen bij het bevoegd gezag te informeren of het aanvragen van een ontheffing nodig is.

Rugstreeppad Indien wordt voorkomen dat tijdens de werkzaamheden geschikte voortplantingshabitat voor rugstreeppadden ontstaat (ondiepe zoete of brakke plassen in medio april-medio september) of er tijdelijk grondhopen blijven liggen in het najaar (waar ze in kunnen kruipen om te overwinteren), kunnen significant negatieve effecten op rugstreeppadden redelijkerwijs worden uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

Overige reptielen en amfibieën Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) overige soorten reptielen en amfibieën kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

Vlinders, libellen etc. Significant negatieve effecten van het project op leefgebied of voortplantingslocaties van vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren kunnen worden uitgesloten. Er komen geen wettelijk beschermde soorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

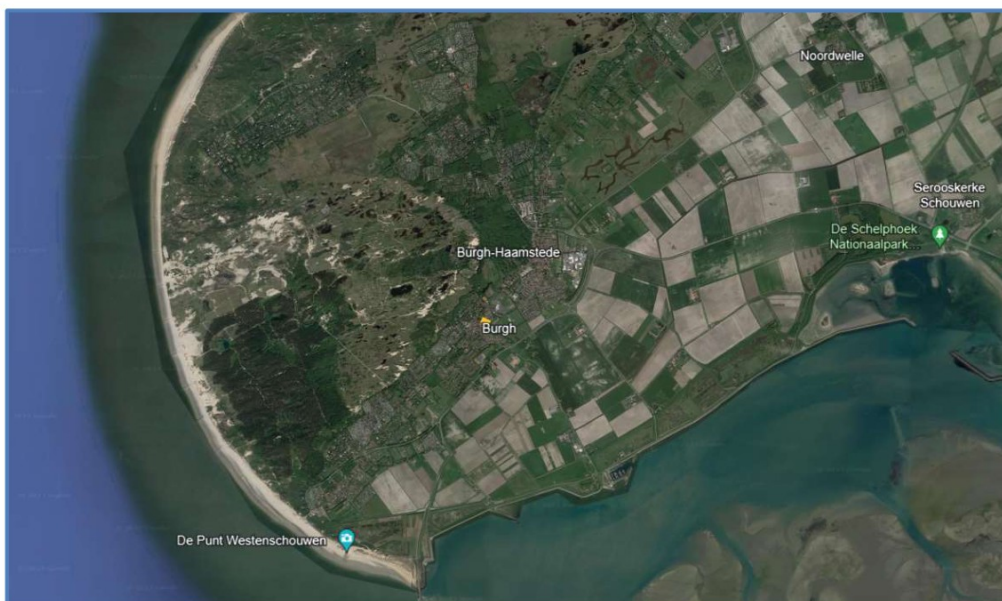
Planten In het projectgebied komen geen wettelijk beschermde plantensoorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig (hoofdstuk 5).

Invasieve en 'lastige' planten In het projectgebied werden geen invasieve planten of 'lastige' planten aangetroffen.

Nader onderzoek Vervolgonderzoek naar aanwezige natuurwaarden wordt niet nodig geacht.

1. Inleiding

Er zijn plannen voor de sloop van de huidige vrijstaande woning aan de [REDACTED]. De initiatiefnemer heeft het voornemen om op de locatie van de te slopen woning twee geschakelde, levensloopbestendige woningen te (laten) bouwen. Rho adviseurs is nauw betrokken bij de ruimtelijke onderbouwing en de planologische procedures. Om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen, heeft MaGRID in opdracht van Rho adviseurs in het kader van dit project in januari 2024 een 'quick scan' van natuurwaarden uitgevoerd. Ook zijn aanbevelingen voor een locatiespecifiek ecologisch werkprotocol opgesteld. In voorliggend document zijn zowel de resultaten van de 'quick scan' als de suggesties voor het werkprotocol opgenomen. Vervolgonderzoek naar aanwezige natuurwaarden wordt niet nodig geacht.

Ligging van het projectgebied [REDACTED], [REDACTED] (Google Earth).

Het te slopen huis aan de [REDACTED], [REDACTED]

Ligging van het projectgebied [redacted], [redacted] (Google Earth).

Het projectgebied [redacted], [redacted] (Google Earth).

2. Projectgebied en geplande werkzaamheden

Projectgebied Het projectgebied ligt aan de [ ] in [ ] in de gemeente Schouwen-Duiveland, Zeeland (hierna ‘projectgebied [ ] of ‘het projectgebied’).

Beschrijving van het project Behalve het te slopen huidige woonhuis zijn er ook diverse aangrenzende bijgebouwen, zoals een bijkeuken, een schuur en een druivenkas. Ook deze zullen worden gesloopt. De grote schuur achter in de tuin zal blijven staan en maakt geen onderdeel uit van het projectgebied. Er is geen sprake van de kap van (hoge) bomen. Op de locatie van het huidige woonhuis zullen twee geschakelde, levensloopbestendige woningen (twee-onder-een-kap) en een garage worden gebouwd

Beschrijving van de locatie Het perceel met de te slopen woning ligt in het centrum van het Schouwse dorp Burgh, tegenover een monumentale kerk. Aan de voorzijde grenst de huidige woning direct aan het trottoir, dat van de rijbaan wordt gescheiden door een gemeentelijk plantsoen met enkele leilinden en een parkeerstrook. Aan de noordzijde bevindt zich op korte afstand de buurwoning met achterliggende tuin. De erfscheiding bestaat hier uit een houten schutting. Aan de zuidkant van de woning bevindt zich een klein perk en een inrit die toegang geeft tot de diepe achtertuin, met een gazon en enkele struiken. Ook aan de zuidkant bevindt zich een woning. Het perceel grenst aan de achterzijde aan de historische ringwalburg (tevens Natuurnetwerk Nederland-gebied). Achter de oude schuur, tegen de ringwalburg, staan een forse hulst en een zwarte els.

Timing van uitvoering De uitvoeringstermijn van de sloop en de nieuwbouw is nog niet bekend.

Aan- en afvoerroute Afvoer van sloopmaterialen en aanvoer van bouwmaterialen zal plaatsvinden over de weg.

In te zetten materieel Vrachtwagens, graafmachine, bouwkraan.

Opslag van materiaal en materieel Materiaal en materieel zullen tijdens de bouwfase tijdelijk worden opgeslagen nabij de bouwlocatie. Het is onbekend of er grond wordt afgevoerd en/of aangevoerd.

Noordzijde van de af te breken woning.

Achterzijde van de af te breken schuur met dak van golfplaten, gezien vanuit de buurtuin.

3. Wet natuurbescherming

3.1 Gebiedsbescherming

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de bepalingen uit de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. De Wnb noemt daarbij verschillende soorten gebieden, onder andere:

- Natura 2000-gebieden zijn de gebieden die de voormalig Minister van Economische Zaken en de huidige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft aangewezen ter uitvoering van de verplichtingen die voortvloeien uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 2.1, lid 1).
- Het Natuurnetwerk Nederland (NNN): het samenhangende ecologische netwerk waarvoor de provincies (gedeputeerde staten) zorgdragen voor de totstandkoming en instandhouding (art. 1.12, lid 2).

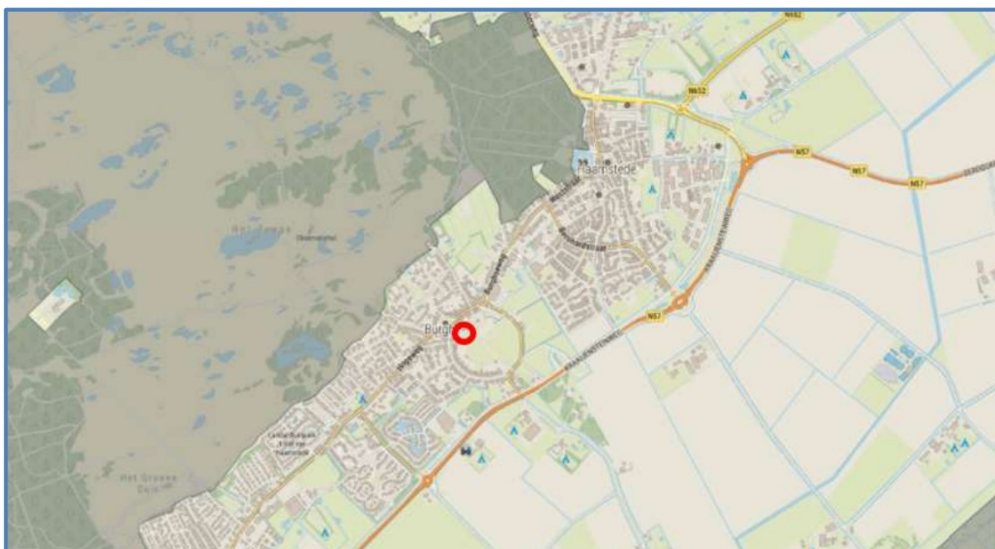
De Wnb kent alleen voor de Natura 2000-gebieden een toetsingskader. De bescherming van het NNN verloopt via het planologische spoor, hiervoor geldt een 'nee, tenzij' regime.

3.2 Natura 2000-gebieden

Algemeen Het is verboden zonder vergunning een project uit te voeren dat, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitat of habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen (art. 2.7 lid 2). Wanneer het een project betreft dat niet direct verband houdt met, of nodig is voor het beheer van een gebied, en dat afzonderlijk of in cumulatie significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, wordt de vergunning pas verleend nadat uit een Passende Beoordeling is gebleken dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast (art. 2.7 lid 3 onder a en art. 2.8 lid 1).

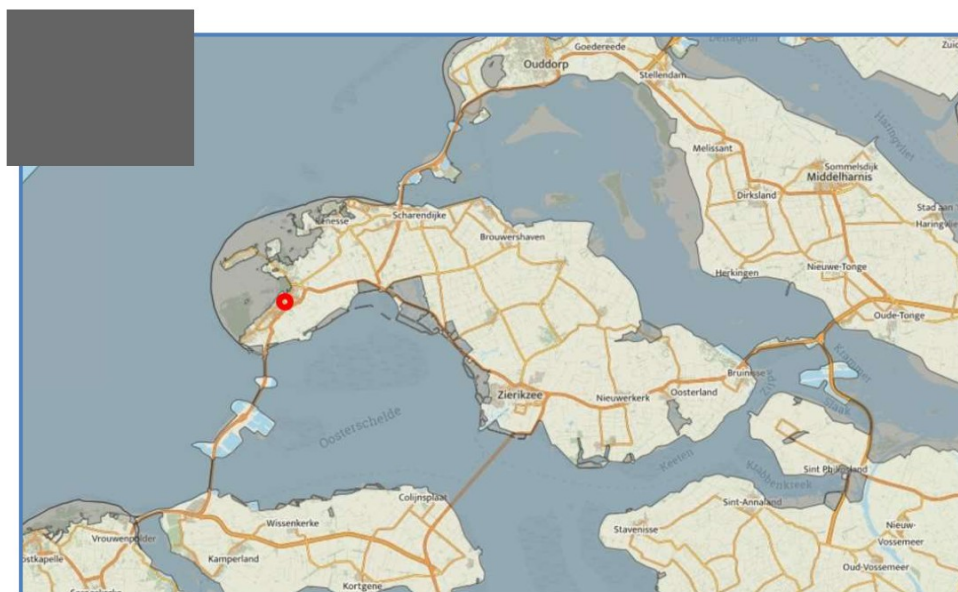
Natura 2000-gebied Kop van Schouwen De begrenzing van Natura 2000-gebied Kop van Schouwen ligt vrij dicht bij het projectgebied, namelijk op 350 meter. Tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied liggen als 'buffer' een deel van de bebouwde kom van het dorp Burgh (met huizen, tuinen en infrastructuur) en de Burghseweg: een drukke verbindingsweg tussen Haamstede en Westenschouwen. De bouwactiviteiten in het projectgebied zijn tijdelijk en vinden waarschijnlijk grotendeels plaats buiten het broedseizoen. Gezien afstand tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied 'Kop van Schouwen', de tijdelijkheid van de bouwactiviteiten en het toekomstig gebruik van de nieuwe woningen, kunnen (verstorende) effecten op kwalificerende soorten en beschermde habitats van genoemd Natura 2000-gebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

In grijs de begrenzing van Natura 2000-gebied 'Kop van Schouwen' in de omgeving van het projectgebied [redacted] te [redacted] (rode cirkel). (bron: <https://kaarten.zeeland.nl/map/atlasvanzeeland>).

Overige Natura-2000 gebieden in de omgeving Op basis van de Natura-2000 kaart van de website van de Provincie Zeeland ligt het projectgebied ruimschoots buiten de begrenzing van de volgende Natura 2000-gebieden (tussen haakjes de kortste afstand tot de begrenzing; alleen gebieden binnen 25 km): Oosterschelde (2,1 km), Voordelta (3,2 km), Grevelingen (8,5 km), Duinen van Goeree (14 km), Veerse Meer (13 km) en Manteling van Walcheren (14 km). Gezien de forse afstand tussen het projectgebied en de begrenzing van deze Natura 2000-gebieden kunnen (verstorende) effecten van de werkzaamheden op kwalificerende soorten en beschermde habitats van deze gebieden redelijkerwijs worden uitgesloten.

In grijs en blauwgrijs de begrenzing van Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving van het projectgebied [redacted] te [redacted] (rode cirkel) (bron: <https://kaarten.zeeland.nl/map/atlasvanzeeland>).

Conclusie Natura 2000-gebieden *Significant negatieve effecten van het project op kwalificerende soorten en beschermde habitats van Natura 2000-gebieden in de (ruime) omgeving kunnen – gezien de afstand tot deze gebieden – redelijkerwijs worden uitgesloten.*

3.3 Stikstofdepositie

Bij de sloop van de huidige woning en de nieuwbouw van nieuwe woningen aan de [REDACTED], graafwerk en transport van materiaal komt stikstof vrij. In het kader van deze quick scan zijn geen berekeningen uitgevoerd met de AERIUS-rekentool. Er worden dus ook geen uitspraken gedaan over mogelijke effecten van eventuele extra stikstofdepositie op de vegetatie van de diverse Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving van het projectgebied.

3.4 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het projectgebied valt buiten de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN), maar grenst daar direct aan. De 'kern' van de historische ringburgwal grenst namelijk aan de achtertuin van de te slopen woning. Dit NNN-gebied 'Ring Burgh' is in beheer bij Staatsbosbeheer en is geclassificeerd als 'kruiden- en faunarijk grasland'. Uitvoering van het project (sloop en nieuwbouw) zal geen significante veranderingen veroorzaken in het landschap, in de aanwezige habitats en in geluidsbelasting. Voorwaarden zijn uiteraard dat het NNN-gebied 'Ring Burgh' niet bereden wordt door materieel en er bijvoorbeeld ook geen vrijkomende materialen worden opgeslagen of anderszins terechtkomen. Er is dan geen sprake van externe werking op NNN-gebied 'Ring Burgh'.

Natuurnetwerk Nederland-gebied 'Ring Burgh' grenst direct aan de achterzijde van het plangebied (30 september 2023).

Begrenzing van Natuurnetwerk Nederland-gebieden in de ruime omgeving van het projectgebied
 te (rode cirkel) (bron: <https://kaarten.zeeland.nl/map/atlasvanzeeland>).

Overige relatief dichtbijgelegen NNN-gebieden zijn (op 350 meter) het al genoemde Natura 2000-gebied Kop van Schouwen en (op 200 meter) de binnendijk ten zuiden van de 'Ring Burgh', doorlopend ten zuiden van de N57 langs de Meeldijk tot Burghsluis. Gezien afstand tussen het projectgebied en deze NNN-gebieden, de tijdelijkheid van de bouw, het gebruik van de nieuwe woningen en de aanwezigheid van een 'buffer' in de vorm van huizen, tuinen en wegen, kunnen (verstorende) effecten op deze NNN-gebieden redelijkerwijs worden uitgesloten.

Conclusie Natuurwetwerk Nederland Het NNN-gebied 'Ring Burgh' grenst direct aan het projectgebied. Er is geen sprake van externe werking op dit NNN-gebied mits het niet bereden wordt door materieel en er bijvoorbeeld ook geen vrijkomende materialen worden opgeslagen of anderszins terechtkomen. Significante negatieve effecten van het project op overige NNN-gebieden kunnen – gezien de aard van de werkzaamheden en de afstand tot deze gebieden – redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.5 Soortenbescherming

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. Vanuit deze wet is de initiatiefnemer bij ruimtelijke ingrepen verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het doel van deze natuurwetgeving is het instandhouden van de inheemse flora en fauna. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, rekening te houden met de aanwezige natuurwaarden kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Zo zijn alle broedvogels beschermd: nesten, eieren en jongen mogen niet worden verstoord of vernietigd. Indien schade aan (zwaarder) beschermde soorten niet te voorkomen is, is een ontheffing noodzakelijk.

Omdat er bij de afbraak sprake is of kan zijn van schade aan de beschermde boomkikker en huismus wordt aanbevolen bij het bevoegd gezag (in dit geval de Provincie Zeeland) een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen. Effecten op de overige zwaarder beschermde soorten, waarvoor een ontheffing nodig is, kunnen op basis van gegevens in de NDFF, literatuur, eigen veldkennis en het veldbezoek aan het werkgebied redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is dan ook geen nader onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van deze soorten en soortgroepen (zie hoofdstuk 5 voor nadere toelichting).

Voor alle in het wild voorkomende planten- en diersoorten, dus ook voor onbeschermden en beschermde soorten die zijn vrijgesteld, geldt de 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend planten- en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

4. Aanpak, materiaal en methoden

4.1 Vraagstelling

Om eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming te signaleren bij de uitvoering van de werkzaamheden dienen in de 'quick scan' de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het projectgebied voor? Onder welk beschermings-regime vallen deze soorten?
2. Welke invloed hebben de werkzaamheden op de beschermde soorten? Geldt wellicht een algemene vrijstelling voor één of meerdere soorten?
3. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
4. Indien de duurzame staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
5. Voor welke beschermde soorten moet een ontheffing aangevraagd worden, of kan gewerkt worden met een gedragscode.
6. Welke overige natuurwaarden komen in het projectgebied voor en hoe kan worden voldaan aan de algemene zorgplicht?

In hoofdstuk 7 zijn suggesties gedaan voor een 'ecologisch werkprotocol'.

4.2 Veldbezoek

Verkenning Het 'projectgebied Burghse Ring 21' en omgeving werd bezocht op 10 januari 2024. Hierbij werd vooral gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren, de aanwezige habitats en mogelijke knelpunten t.a.v. de werkzaamheden in relatie tot de aanwezige natuurwaarden (zie hoofdstuk 5).

Invasieve exoten en 'lastige' planten Er is ook gelet op de aanwezigheid van invasieve soorten en andere 'lastige planten', zoals alsemambrosia, azijnboom, Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw. Dit is onder andere van belang bij graafwerkzaamheden en bij verplaatsing van grond met ongewenste plantendelen (zie hoofdstuk 6).

4.3 Literatuur- en archiefonderzoek

De in dit rapport opgenomen informatie over het voorkomen van (wettelijk beschermde) soorten flora en fauna, met als bronvermelding NDFF, is afkomstig uit de Nationale Database Flora en Fauna (geraadpleegd op 11 januari 2023). Eventueel vermelde, uit de NDFF afkomstige, details op een kleiner niveau dan 1x1 km mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Verder werd waardevolle informatie over het

voorkomen van flora en fauna in het projectgebied verstrekt door [REDACTED], een ervaren ecooloog die al vele jaren het naastgelegen pand bewoond. Daarnaast is gebruik gemaakt van diverse publicaties en eigen veldkennis.

De achtertuin van het af te breken pand.

Af te breken schuurtje met golfplaten dak en druivenkas achter het af te breken pand.

5. Quick scan beschermde natuur en overige natuurwaarden

5.1 Beschermde muizen

Veldspitsmuis en waterspitsmuis zijn landelijk beschermde soorten onder de Wet Natuurbescherming. De verspreiding van de veldspitsmuis in Nederland is beperkt tot Zeeuws-Vlaanderen (Bekker *et al.* 2010). De noordse woelmuis is beschermd onder de Habitatrichtlijn (Habitatrichtlijn bijlage II 9).

Waterspitsmuis De waterspitsmuis komt in vrijwel alle delen van Zeeland voor, maar is nergens algemeen. De soort bewoont rietlanden, moerassen en andere natte gebieden met een uitgebreide oevervegetatie en – bij voorkeur ook – met drijvende vegetatie. De waterspitsmuis is niet bekend uit het projectgebied en omgeving (binnen 500 m; Bekker *et al.* 2010, NDFF). Het voorkomen van waterspitsmuizen in het projectgebied is vrijwel uitgesloten. Geschikte habitat ontbreekt er immers.

Conclusie waterspitsmuis *Significant negatieve effecten van het project op de waterspitsmuis (populatie, oppervlakte of kwaliteit van het leefgebied) kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Door het ontbreken van geschikte habitat komt de soort niet voor in het projectgebied en directe omgeving. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Noordse woelmuis De Noordse woelmuis is een zeldzame muizensoort die leeft in hoog grasland en rietland. De Nederlandse populatie is bijzonder, omdat het om een ondersoort gaat die alleen hier voorkomt. De verspreiding van de noordse woelmuis in Zeeland is beperkt tot Schouwen-Duiveland, de Grevelingen en de eilanden langs de Philipsdam. De Maire bij Oosterland, de Zuidhoekinlagen en de zuidkust van Schouwen-Duiveland zijn de belangrijkste Zeeuwse leefgebieden van de noordse woelmuis. Ook op de Kop van Schouwen komt de noordse woelmuis nog in redelijke aantallen voor (Jacobusse 2019). De inlagen van Noord-Beveland en enkele gebieden in het Veerse Meer en op Zuid-Beveland herbergen mogelijk nog kwijnende populaties (Bekker *et al.* 2010). De noordse woelmuis is erg gevoelig voor concurrentie met andere woelmuizen. Met name de concurrentie met veldmuizen en aardmuizen is bekend. De noordse woelmuis wordt dan teruggedrongen tot natte vegetatietypen, die de twee andere soorten mijden (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland 2014a).

In Zeeland komt de noordse woelmuis vrijwel alleen voor in brakke milieus met riet- en kruidenrijke vegetaties. Op Schouwen-Duiveland is het voorkomen van de noordse woelmuis vrijwel beperkt tot vochtige en natte ruigten in de duinen van de Kop van Schouwen, en in de inlagen en karrenvelden langs de zuidkust (tussen Westenschouwen en Zierikzee) (o.a. Jacobusse 2019). Er is een vangst van in 2022 van een noordse woelmuis in een moerassig gebiedje langs de ringwalburg, op 250 m van het projectgebied (NDFF). Het projectgebied bestaat uit bebouwing en een intensief gebruikte tuin, en vormt daarmee geen geschikte habitat voor de noordse woelmuis.

Conclusie noordse woelmuis *Significant negatieve effecten van het project op de noordse woelmuis (populatie, oppervlakte of kwaliteit van het leefgebied) kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Door het ontbreken van geschikte habitat komt de soort niet voor in het projectgebied. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.2 Vleermuizen

Soorten In het projectgebied komen waarschijnlijk met enige regelmaat diverse soorten vleermuizen voor, met name tijdens het nachtelijke foerageren. Het voorkomen van de volgende soorten lijkt mogelijk: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis.

Verblijfplaatsen De pannendaken van de te slopen woning en de bijgebouwen lijken in potentie geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Volgens [REDACTED] (deskundig ecooloog en buurman van het pand) ontbreken dergelijke verblijfplaatsen echter in het woonhuis en aangrenzende gebouwen. In de grote, oude schuur in de achtertuin huizen volgens deze informant waarschijnlijk in de zomer gewone dwergvleermuizen. Deze schuur wordt volgens de huidige plannen niet afgebroken en maakt geen onderdeel uit van het projectgebied. Externe effecten van het project op eventueel in de oude schuur aanwezige vleermuizen kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten.

Foerageergebieden en vliegroutes De tuin en omgeving van de af te breken woning vervullen waarschijnlijk een functie als foerageerplaats en vliegroute voor vleermuizen. Grote bomen ontbreken echter vrijwel. Achter in de tuin, tussen de Ring Burgh en de grote schuur, staan een forse hult en een zwarte els. Door de afbraak van de huidige woning en bijgebouwen en de nieuwbouw van woningen zal er weinig veranderen aan de structuur van het landschap. Substantieel verlies van foerageergebied of vliegroutes van vleermuizen is daarmee redelijkerwijs uit te sluiten.

Conclusie vleermuizen *Significant negatieve effecten van het project op (wettelijk beschermde) vleermuizen (leefgebied, rust- of voortplantingslocaties) kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is dan niet nodig.*

5.3 Damhert

Het damhert is beschermd onder de Wet natuurbescherming. In de Kop van Schouwen komt een vrij omvangrijke populatie voor (honderden dieren). Deze verblijven hoofdzakelijk in de natuurgebieden, maar zwervers belanden vrij vaak in tuinen en in agrarisch gebied. Het projectgebied vormt geen essentieel leefgebied voor het damhert.

Conclusie damhert *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van het damhert kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.4 In Zeeland niet vrijgestelde zoogdieren

Er is een aantal soorten zoogdieren waarvoor een landelijke vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming, maar waarvoor in Zeeland wel een ontheffing noodzakelijk is bij significante aantasting van het leefgebied, rust- of voortplantingslocaties. Dit zijn met name haas, konijn en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, steenmarter, wezel).

Haas De haas is niet zeldzaam in het nabijgelegen open duin- en poldergebied en bezoekt waarschijnlijk geregeld het projectgebied. Geschikte voortplantingshabitat ontbreekt er echter. Indien wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7), is het doden van eventueel aanwezige hazen uitgesloten.

Conclusie haas *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van de haas kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Konijn Er zijn geen recente (sinds 2015) waarnemingen bekend uit het projectgebied en de directe omgeving ervan (binnen 500 m; NDFF). Tijdens het veldbezoek werd goed gelet op de aanwezigheid van holen, keutels en andere sporen van konijnen, maar deze zijn niet aangetroffen.

Conclusie konijn *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van het konijn kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Kleine marterachtigen Hoewel de steenmarter de laatste jaren geregeld is aangetroffen op Walcheren en in Zeeuws-Vlaanderen, ontbreken zekere waarnemingen van Schouwen-Duiveland. Uit de periode 1989-2008 zijn uit de ruime omgeving van het projectgebied waarnemingen bekend van

bunzing, hermelijn en wezel (Bekker *et al.* 2010). Ook na 2010 zijn deze drie soorten marterachtigen aangetroffen in de ruime omgeving van het projectgebied, maar nooit op of in de directe omgeving (binnen 100 m) ervan. De **bunzing** wordt geregeld aangetroffen in het buitengebied van Burgh-Haamstede, met name als verkeersslachtoffer op de N57, maar ook een keer bij het Slotbos. De enige recente waarneming van een **hermelijn** is van een verkeersslachtoffer op de Serooskerkseweg in augustus 2022. Sinds 2010 is de **wezel** slechts incidenteel in de ruime omgeving van het projectgebied aangetroffen: in juni 2012 in het Slotbos van Haamstede en in juni 2015 als verkeersslachtoffer op de N57 (NDFF).

De aanwezige habitat in het projectgebied lijkt in potentie geschikt voor deze marterachtigen, maar de ligging midden in de bebouwde kom van Burgh-Haamstede maakt het voorkomen hier minder waarschijnlijk. Indien wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7), is het doden van eventueel aanwezige kleine marterachtigen uitgesloten.

Conclusie kleine marterachtigen *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van kleine marterachtigen kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten, mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol. Er is dan geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.5 In Zeeland vrijgestelde zoogdieren

Soorten zoals egel, mol, ree en vos vallen onder de provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen Wet natuurbescherming. Deze soorten komen voor in het projectgebied (vos incidenteel) of de directe omgeving. Uiteraard geldt voor deze soorten wel de zorgplicht, waaraan wordt voldaan mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7).

5.6 Algemene conclusie t.a.v. zoogdieren

Significant negatieve effecten op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) zoogdieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten, mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 7).

Conclusie zoogdieren *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) zoogdieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.7 Vogels

Broedvogels In en nabij het projectgebied komen geen jaarrond beschermde vogelnesten van roofvogels of uilen voor. Volgens ecooloog [REDACTED] (die het naastgelegen pand bewoond) broeden er geen gierzwaluwen in het af te breken pand of bijgebouwen. In en rond het projectgebied (in de omringende hagen en in aangrenzende tuinen) broeden diverse vogelsoorten, onder andere heggenmus, groenling, merel, winterkoning en zanglijster.

Onder het pannendak van de af te breken woning broeden diverse paren van de **huismus**. Enkele gebroken pannen bieden een geschikt nestplaats. Zelfs tijdens het veldbezoek in januari werd een van de nestplaatsen bezocht door een mannetje huismus (zie foto), terwijl er minstens een tiental huismussen aanwezig was in directe omgeving. Broedplaatsen van de huismus zijn jaarrond beschermd en mogen niet zonder **ontheffing** Wet natuurbescherming worden vernietigd of verstoord.

Aanbevolen wordt om als mitigerende maatregel meerdere voor de huismus geschikte nestkasten te plaatsen, bij voorbeeld aan de te handhaven schuur in de achtertuin. Daarnaast wordt aanbevolen in/aan de nieuw te bouwen woning nestgelegenheid voor huismussen aan te bieden.

Conclusie broedvogels *In de af te breken panden zijn meerdere jaarrond beschermde nesten van de huismus aanwezig. Aanbevolen wordt een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen bij het bevoegd gezag. Als mitigerende maatregel wordt aanbevolen het aanbieden van vervangende nestgelegenheid nabij de huidige woning en in/aan de nieuw te bouwen woningen. De aanwezigheid van broedvogels in het projectgebied maken een start van de uitvoering van de werkzaamheden tijdens de broedtijd onwenselijk. Dit betekent dat de werkzaamheden 'veilig' kunnen worden gestart in de periode 15 augustus-1 maart. Indien er eenmaal geregeld activiteiten zijn, kunnen deze ook in de broedtijd worden voortgezet. Kap van bomen en struiken dient per definitie plaats te vinden buiten de broedtijd, dus wél in de periode 15 augustus-1 maart.*

Mannetje huismus bij nestlocatie onder pannendak van af te breken woning, januari 2024.

5.8 Amfibieën en reptielen

Levendbarende hagedis De levendbarende hagedis is beschermd volgens de Wet natuurbescherming. Deze soort is niet zeldzaam in de duinen van de Kop van Schouwen, met name in vochtige duingraslanden. De dichtstbij het projectgebied verrichte waarnemingen zijn gedaan in Het Zeepe (de Jong *et al.* 2020, NDFF). In het projectgebied ontbreekt geschikte habitat, maar incidenteel voorkomen van een enkele hagedis is niet geheel uitgesloten.

Conclusie levendbarende hagedis *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van de levendbarende hagedis kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

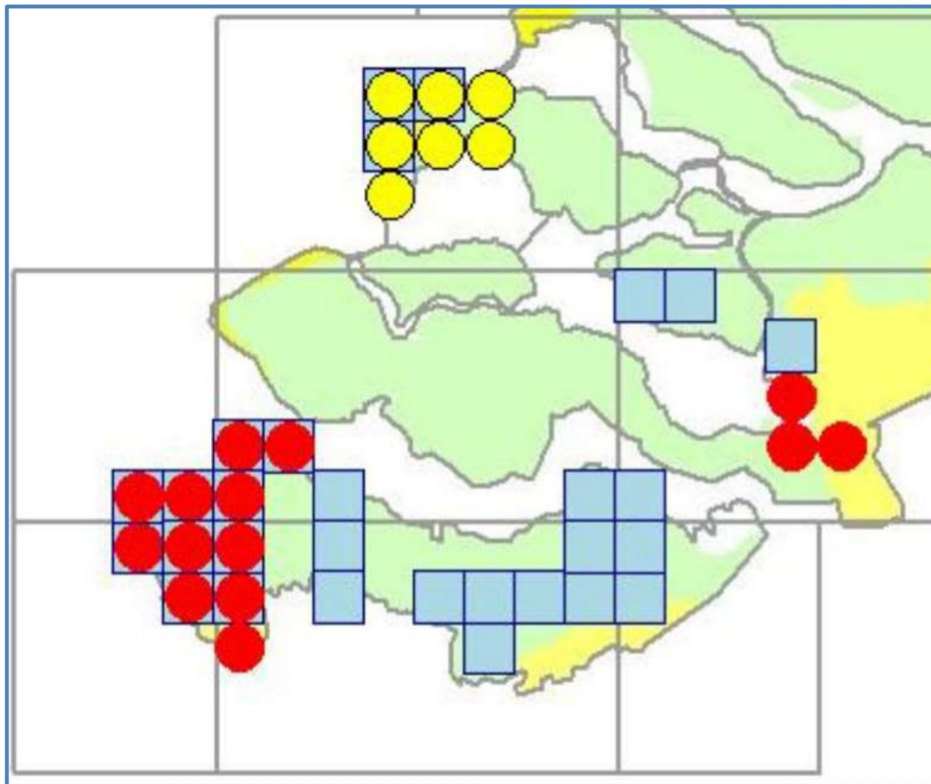
Boomkikker De boomkikker is beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn, bijlage 4). Deze soort is tegenwoordig niet zeldzaam in de Kop van Schouwen en komt ook voor op meerdere plaatsen in de bebouwde kom van Burgh en Haamstede. Het gaat hier overigens om nakomelingen van geïntroduceerde dieren die in de jaren zeventig en tachtig zijn uitgezet als biologische bestrijders van insecten in de fruitboomgaarden van Tidorp. Dit was een biologische fruitkwekerij annex commune gelegen aan de Hogezoom in de binnenduinrand bij Haamstede.

■■■■■ Aanvankelijk ging het om dieren die volgens een mededeling van ■■■■■, die leider van Tidorp, afkomstig zouden zijn geweest uit Zuid-Frankrijk (dat zou dan vermoedelijk de niet-inheemse soort *Hyla meridionalis* betreffen). Deze kikkers zijn waarschijnlijk allemaal in een koude winter gestorven. In 1986 werden opnieuw circa 400 jonge boomkikkers uitgezet, nakomelingen van volwassen dieren die in 1985 waren gevangen in de omgeving van Plitvice in Kroatië (Musters 2000, van der Molen 2000). Het betreft in Kroatië dezelfde soort als die in Nederland van nature voorkomt: *Rana arborea*. Recente foto's van Schouwse boomkikkers tonen in ieder geval de inheemse soort. De boomkikker plant zich voort in visvrije, zonnig gelegen en matig voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Buiten de voortplantingstijd leven boomkikkers op het land en ook tijdens de voortplantingstijd zitten ze overdag vaak in de oevervegetatie of aangrenzend struweel. Ze overwinteren op het land. Als landhabitat zijn vooral zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties, vegetaties van meerjarige kruiden en braamstruwelen van belang (raron.nl/Soorten/Soortinformatie/boomkikker).

In het projectgebied ontbreekt geschikte voortplantingshabitat voor de boomkikker, maar de soort wordt min of meer geregeld roepend waargenomen in de tuin van het af te breken huis. In het najaar van 2023 bevond zich zelfs een roepende boomkikker op het dak van het buurhuis (mededeling ■■■■■, ecoloog en bewoner van de buurwoning). De aanwezigheid van overwinterende boomkikkers rond de af te breken gebouwen is niet denkbeeldig.

Conclusie boomkikker *Significant negatieve effecten van het project op het leefgebied of voortplantingslocaties van de boomkikker kunnen redelijkerwijs op voorhand worden uitgesloten, mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol. Er is dan geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Desondanks wordt aanbevolen bij het bevoegd gezag te informeren of het aanvragen van een ontheffing nodig is.*

Verspreiding van de boomkikker in Zeeland in 2010-2023 (<https://www.verspreidingsatlas.nl/A241>).
Gele bolletjes: geïntroduceerde populatie.

Er komt een flinke populatie Boomkikkers voor in de Kop van Schouwen

(foto [REDACTED])

Heikikker De heikikker is beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn, bijlage 4). Deze soort komt vrij schaars voor in natte delen van de Schouwse duinen. De dichtstbij het projectgebied gelegen waarnemingen zijn gedaan in Het Zeepe, op meer dan 1 km van het projectgebied (de Jong et al. 2020, NDFF). Heikikkers overwinteren op vorstvrije plaatsen op het land van eind oktober tot begin maart. In tegenstelling tot de bruine kikker overwintert de heikikker nagenoeg niet in het water (raron.nl/Soorten/Soortinformatie/heikikker). In het projectgebied ontbreekt geschikte habitat voor deze soort.

Conclusie heikikker *Significant negatieve effecten van het project op het leefgebied of voortplantingslocaties van de heikikker zijn redelijkerwijs op voorhand uit te sluiten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Rugstreeppad De rugstreeppad is beschermd volgens de Wet natuurbescherming (Habitatrichtlijn, bijlage 4). Deze soort is niet zeldzaam op Schouwen-Duiveland en komt ook voor in de duinen en op enkele plaatsen in de bebouwde kom van Burgh en Haamstede. In en om het projectgebied ontbreekt op dit moment geschikte voortplantingshabitat. De soort gebruikt ondiepe zoete of brakke plassen als voortplantingsgebied. In Nederland kan de rugstreeppad gedurende een lange periode eieren afzetten: van half april tot en met september. Rugstreeppadden kunnen als pionier flinke afstanden afleggen en snel nieuwe geschikte gebieden koloniseren. Ze overwinteren onder andere in zandhopen. Voor nadere details zie de Soortenstandaard Rugstreeppad (Bij12 2017b).

Conclusie Rugstreeppad *Indien wordt voorkomen dat tijdens de werkzaamheden geschikte voortplantingshabitat voor rugstreeppadden ontstaat (ondiepe zoete of brakke plassen in medio april-medio september) of er tijdelijk grondhopen blijven liggen in het najaar (waar ze in kunnen kruipen om te overwinteren), kunnen significant negatieve effecten op rugstreeppadden redelijkerwijs worden uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

Rugstreeppad in Zeeuws-Vlaanderen [REDACTED]

Overige soorten De gewone pad, bruine kikker, groene kikker (complex) en kleine watersalamander (alle met een provinciale vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen) komen zeker of waarschijnlijk voor in de omgeving van het projectgebied, met name in (tuin)vijvers (NDFF).

Conclusie overige amfibieën en reptielen *Voor de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling van toepassing is, geldt de zorgplicht. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.9 Vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren

Binnen het projectgebied is geen aanwezigheid van beschermde vlinders en libellen (en overige ongewervelde dieren) bekend en dit kan op grond van het ontbreken van geschikte habitat vrijwel worden uitgesloten. De grote vos (een beschermde dagvlinder) heeft op Schouwen-Duiveland alleen een kleine populatie in het Krekengebied Ouwkerk (NDFF). Zwervers duiken incidenteel elders op het eiland op.

Conclusie vlinders, libellen etc. *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied of voortplantingslocaties van vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren kunnen worden uitgesloten. Er komen geen wettelijk beschermde soorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

5.10 Planten

Binnen het projectgebied is geen aanwezigheid van beschermde (vaat-)planten bekend (Meininger 2018, NDFF), noch zijn deze tijdens het veldbezoek aangetroffen. De aanwezigheid van beschermde planten kan op grond van het ontbreken van geschikte habitat worden uitgesloten.

Conclusie planten *In het projectgebied komen geen wettelijk beschermde plantensoorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.*

6. Invasieve exoten

6.1 Wat zijn invasieve exoten?

Een exoot is een plant, dier of ander organisme dat van nature niet in Nederland voorkomt. Als een soort schadelijk is voor de natuur, noemen we ze invasieve exoten. Sinds 3 augustus 2016 is er een Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van schadelijke exotische planten en dieren. De schade die invasieve exoten veroorzaken, is een Europees probleem. Om dit probleem zo effectief mogelijk aan te pakken, is een Europese verordening ontwikkeld. Hierin staat een aantal ge- en verboden om schade in de Europese Unie zoveel mogelijk te voorkomen. Onderdeel van de verordening is de zogenaamde 'Unielijst'. Hierop staan soorten die al in delen van de Europese Unie voorkomen en schade toebrengen of dit in de toekomst waarschijnlijk gaan doen (nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten). Voor lidstaten geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. En als dat niet lukt om de populatie zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

6.2 Invasieve planten

Van de 26 soorten invasieve landplanten die op de 'Unielijst' staan, zijn op Schouwen-Duiveland alleen aangetroffen: de reuzenberenklauw (op vrij veel plaatsen) en de reuzenbalsemien (vooral in de Kop van Schouwen, maar ook op enkele andere plaatsen, onder andere bij Kerkwerpe en Schuddebeurs). Daarnaast zijn er nog drie 'lastige' plantensoorten aangetroffen die (nog) niet op de 'Unielijst' staan: alsemambrosia, azijnboom en Japanse duizendknoop. Op de 'Unielijst' staan ook invasieve waterplanten, maar in het projectgebied ontbreekt geschikte habitat voor deze soorten.

6.3 Voorkomen in het projectgebied

In het projectgebied werden geen invasieve planten aangetroffen.

7. Ecologisch werkprotocol en richtlijnen voor de werkzaamheden

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de 'algemene zorgplicht' uit de Wet natuurbescherming. Voor alle in het wild voorkomende planten- en diersoorten, dus ook voor onbeschermde en beschermde soorten die zijn vrijgesteld, geldt deze 'algemene zorgplicht'. Dit houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend planten- en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Volgens diverse gedragscodes is het opstellen van een ecologisch werkprotocol verplicht en leidend bij de uitvoering van de werkzaamheden.

Hieronder staan richtlijnen om negatieve effecten op de in het gebied voorkomende planten en dieren zo veel mogelijk te beperken.

- Sloop-, kap-, snoei en rooiwerkzaamheden worden buiten het broedseizoen van de vogels gepland. Dit geldt ook voor het verwijderen van takkenbossen en dergelijke. Als broedseizoen geldt in dit geval de periode van 1 maart tot 15 augustus, maar in een vroeg of laat voor- of najaar kunnen deze grenzen in overleg met een ecologisch deskundige worden aangepast. Bouwactiviteiten, bestrating en aanplant kunnen ook tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, mits de activiteit vóór het broedseizoen is gestart óf door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat er geen broedvogels aanwezig zijn.
- Aangetroffen broedende vogels, in gebruik zijnde nesten en eieren dienen altijd te worden gespaard, ook buiten het reguliere broedseizoen. Broedende vogels mogen evenmin worden verstoord. Het personeel dient te allen tijde te letten op alarmerende vogels en hun nesten.
- Er wordt, indien beschikbaar, natuurvriendelijk materieel ingezet en/of sparende technieken toegepast.
- Schade aan bermen, slootkanten, houtsingels, bosjes en solitaire bomen, bijvoorbeeld door insporing, wordt voorkomen.
- De rijsnelheid van machines wordt zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk kunnen wegvluchten. Bij voorkeur wordt stapvoets gereden.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande infrastructuur van wegen, paden en sporen.
- Werkzaamheden vinden in beginsel plaats in de daglichtperiode, opdat verstoring van de omgeving door verlichting wordt voorkomen. Bij nachtelijke verlichting van een werklocatie wordt uitstraling naar de omgeving vanaf een uur na zonsondergang zo veel mogelijk voorkomen.
- Er wordt één kant op gewerkt en – indien aan de orde – van de dichte zijde naar het open water of gebied gewerkt, zodat dieren kunnen wegvluchten. Dit geldt voor alle groenzones.
- Voer vrijkomende materialen netjes af en voorkom dat deze in de omgeving belanden.
- Maak bij de aan- en afvoer van materialen en materieel met vrachtwagens over bermen of andere kruidachtige vegetaties gebruik van rijplaten, waardoor schade aan de grasmat en de vegetatie en ook insporing wordt voorkomen.

8. Literatuur

Bekker J.P., Calle L., Dobbelaar S., Fortuin A., Jacobusse C. & de Kraker K. 2010. *Zoogdieren in Zeeland*. Fauna Zeelandica deel 6, Zoogdierwerkgroep Zeeland / Het Zeeuwse Landschap, *sine loco*.

BIJ12 2017a. Kennisdocument Noordse woelmuis, versie 1.0. <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-013-Kennisdocument-Noordse-woelmuis-1.0.pdf>.

BIJ12 2017b. Kennisdocument Rugstreeppad, versie 1.0. <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-017-Kennisdocument-Rugstreeppad-1.0.pdf>.

BIJ12 2023. *Kennisdocument Huismus* *Passer domesticus*. Versie 2.1, februari 2023. Utrecht. <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/02/Kennisdocument-Huisumus-versie-2.1-februari-2023.pdf>.

Jacobusse E. 2019. *Provinciaal beschermingsplan noordse woelmuis. Een onderzoek naar de manier waarop binnen de provincie Zeeland voldaan kan worden aan de instandhoudingsdoelen voor de noordse woelmuis*. Afstudeeronderzoek Aeres Hogeschool, Almere / Provincie Zeeland, Middelburg.

de Jong J., Leenhouts M. & Lesnik G. 2020. *Onderzoek naar de heikikker (Rana arvalis) en levendbarende hagedis (Zootoca vivipara) op Schouwen-Duiveland*. Rapport. HAS Kennistransfer en Bedrijfsopleidingen, 's-Hertogenbosch.

Meininger P.L. (redactie) 2018. *Flora Zeelandica. Verspreiding van planten in het Zeeuwse landschap in heden en verleden*. FLORON, Nijmegen.

van der Molen S. 2000. Over de Boomkikkers op Schouwen (ingezonden brief). *Ravon* 10: 13-14.

Musters K. 2000. Boomkikkers op Schouwen. *Ravon* 9: 49-51.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' 2023. *Soortinventarisatie-protocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie november 2023*. <https://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/soortinventarisatieprotocollen/protocollen-vis-amfibie-reptiel-vogel>.